

OHJE OMISTAJALLE

Kissan idiopaattinen kystiitti = kissojen kivuliaan virtsarakon oireyhtymä

Mikä?

Idiopaattinen kystiitti aiheuttaa voimakasta ja uusiutuvaa kipua virtsarakossa. Idiopaattinen kystiitti on sama sairaus kuin ihmisillä esiintyvä kivuliaan virtsarakon oireyhtymä, joka aikaisemmin tunnettiin nimellä interstitiellinen kystiitti. Virtsarakosta säteilevä kipu voi aiheuttaa seuraavia oireita:

- **verta virtsassa**
- **toistuva virtsaaminen tai toistuvat virtsaamisyritykset**
- **virtsaamattomuus**
- **kipu virtsatessa**
- **ääntely virtsatessa**
- **vääriin paikkoihin virtsaaminen**

Miksi?

Ihmisten kivuliaan virtsarakon oireyhtymää ja kissojen idiopaattista kystiittiä on tutkittu paljon. Tästä huolimatta sairauden etiologia eli sairauden syy on yhä osin tuntematon. Stressillä on selvä ja voimakas yhteys oireiden ilmenemiseen sekä kissoilla että ihmisillä.

Virtsarakon seinämän sisimpänä rakenteena on limakalvo, jonka tehtävänä on suojata virtsarakon seinämää (kuten patakinna, jolla suojaat kätesi ottaessa kuumaa astiaa uunista). Stressin vaikutuksesta virtsarakon seinämän limakalvo ohenee, jolloin limakalvo ei enää kykene suojaamaan virtsarakon seinämää riittävästi. Tällöin virtsan kudoksia ärsyttävät aineet pääsevät vaikuttamaan liian syvällä virtsarakon seinämän kerroksissa (kuten liian ohut patakinna). Kissa tuntee jatkuvia kipuviestejä virtsarakosta (kuten poltat kätesi kuumaan astiaan liian ohuen patakinnaan vuoksi). Kissa tuntee kroonista sisäelinkipua sairasjaksojen aikana (kuten palovamma ei parane välittömästi).

Voi olla vaikeaa tulkita, mitkä asiat saattavat aiheuttaa kissalle stressiä. Tavallisia kissaa stressaavia asioita voivat olla esimerkiksi:

- **uusi ympäristö:** muuttaminen remontoiminen, järjestyksen vaihtaminen, hoitopaikassa oleminen
- **tapahtumat kotona ja kotiympäristön lähellä:** lomat, aikataulujen muuttuminen, vuodenaikojen vaihtuminen, rakennustyömaa kodin lähellä, ukonilma, ilotulitus
- **liian tuttu ympäristö:** tylsistyminen on petoeläimelle stressaavaa
- **menemisen ja tulemisen:** eläinlääkärikäynnit, kissan matkustaminen, perheenjäsenten poissaolot, uusi perheenjäsen tai lemmikki tai näiden kuolema, vapaasti ulkoilevasta kissasta sisäkissaksi, juhlat ja illanistujaiset kotona

Diagnosointi

Idiopaattisen kystiitin diagnoosiin päästään poissulkemalla:

- **virtsakiteet virtsanäytteestä**
- **virtsatietulehdus viljelemällä puhtaasti otettu virtsanäyte**
- **virtsakivet virtsarakossa ultraäänitutkimuksen ja/tai röntgenkuvien avulla**
- **virtsarakon kasvaimet ultraäänitutkimuksen avulla**

Hoito

Kaikkea tähän listattua ei tarvitse tehdä. Ainoastaan kivunhoito on pakollista. Valitse jokaisesta osiosta muutamia kohtia kissasi elämänlaadun parantamiseksi. Ole luova ja keksi listattujen lisäksi lisää hauskaa tekemistä kissallesi.

Lisää onnellisuutta:

- **Feliway-haihdutin (erittäin suositeltava):** Haihdutin haihduttaa kissojen luonnollisia kasvoferomoneja jatkuvasti huoneilmaan. Tämä luo turvallisuutta ja tuttuuden tunnetta kissallesi.
- **Feliway-suihke:** Suihketta voidaan käyttää kohtiin, joihin kissa on erheellisesti virtsannut. Pese kohta ensin huolellisesti astianpesuaineen ja väkiviinietikan seoksella. Pesun jälkeen voit peittää kohdan alumiinifoliolla. Tämä on suositeltavaa erityisesti pehmeissä kohteissa (esimerkiksi sohvot ja sängyt).

- Suihkuta kohta vähintään kerran kuukaudessa.
- Seurustele kissasi kanssa.
- Estä kissojen välinen aggressio kotonasi, vaikka se merkitsisi sitä, että joillekin kissoista täytyy etsiä uusi koti.
- Tarjoa riittävä vessaan pääsyn mahdollisuus kaikille kissoillesi. Jokaisella kissalla tulee olla oma vessa. Kaikki kissat eivät pidä samanlaisesta kissanhiekasta, joten anna kissoillesi mahdollisuus valita mieluisen vessa.
- Tarjoa riittävästi ruoka- ja juomapaikkoja, jos kotonasi asuu useampi kissa. Älä aseta ruokapaikkoja liian lähelle vessoja. Huomioi, etteivät ruoka- ja juomapaikat ole vierekkäin.
- Jotkut kissat hyötyvät akupunktiosta

Lisää aktiivisuutta:

- Hanki kiipeilypuita, raapimapaikkoja ja leluja.
- Järjestä ikkunasta tähytämismahdollisuuksia.
- Leiki kissasi kanssa. Älä oleta, että kissasi innostuu leikkimään yksin uusilla leluilla.
- Aloita uusi harrastus kissasi kanssa: naksutinkoulutus, lelun hakeminen, kuurupiilo...
- Kokeile aktivoivia leluja: Cat Dancer, laserkynä, erilaiset kirittimet, aktivointipallot...
- Tee päivittäin kissaa kiinnostavia muutoksia sen elinympäristöön:
- uusi tähytyspaikka, paperikassi/laatikko lattialla, tee tunneli matosta, jätä päiväksi linnunlaulu-CD soimaan, anna kissasi haistella uusia tavaroita...
- Piilota ruokaa pitkin asuntoa kupista tarjoamisen sijaan.
- Suurena kissan reviiiriä: valjaissa ulkoilu tai rappukäytävässä kävely, verkotetulla tai lasitetulla parvekkeella ulkoilu.
- Tallenna kissaasi stimuloivia TV-ohjelmia kissasi katsottavaksi ja kuunneltavaksi. Yleensä kissat seuraavat televisiosta mielellään ohjelmia, joissa on liikettä suhteellisen yksivärisellä taustalla (jääkiekko, rata-ajo, jalkapallo, hevosurheilu, luontodokumentit). Myös luontodokumenttien äänet stimuloivat usein kissoja.
- Soita kissallesi toisten kissojen ystävällisiä ääniä, joita kissasi voi ihmetellä. Esimerkiksi internetissä on videoita tarjoavilla sivustoilla paljon kissavideoita, joissa kissat ääntelevät tyytyväisesti. Älä soita aggressiivisesti tai pelokkaasti käyttäytyvien kissojen videoiden ääniä kissallesi.

Lisää juomista:

- Tarjoa kissallesi säilykeruokia ja tuoretta lihaa, mikäli kissasi pitää näistä. Kissaa ei saa paastottaa sen varjolla, että yrittää opettaa sen syömään märkäruokaa.
- Tarjoa kissallesi mahdollisuus valita itse sellainen juoma-astia, josta se pitää. Tarjoa eri materiaalista tehtyjä sekä erimuotoisia astioita ja sijoittele ne ympäri kotia. Täytä osa piripintaan ja jätä osa puolilleen. Käytä astioissa puhdasta vettä, järvivettä, sadevettä ja makuvesiä. Seuraamalla kissasi juomatottumuksia voit selvittää millaisesta astiasta ja vedestä kissasi pitää.
- Tee makujääkuutioita: keitä suolatonta kala-, kana- tai lihalientä ja pakasta se jääkuutioiksi. Saat päivittäin kissallesi raikasta makuvettä vaihtamalla veden ja pudottamalla sinne uuden kuution.
- Tee makuvettä: pudota ruokapalasia veteen. Muista vaihtaa vesi päivittäin.
- Kokeile juoksevaa vettä, lemmikeille tarkoitettuja vesiautomaatteja tai jopa akvaariopumppua isossa vesiasiassa. Juoksevan veden ääni saattaa lisätä kissasi juomista.

Hoida kivun akuutti vaihe:

- Kissat peittävät paljon kipua, sillä ne ovat myös saaliseläimiä. Pienetkin käytösmuutoksen saattavat olla kissalla kivun merkki. Opi tunnistamaan kissasi kivun merkit.
- Hoida kipu välittömästi merkkien ilmaantuessa. Käytä ainoastaan eläinlääkärisi määräämiä lääkkeitä reseptien ohjeiden mukaisesti.
- Älä anna mitään muuta kipulääkettä tai lisää määrätyn kipulääkkeen annosta ilman, että kysyt ensin eläinlääkäriltä asiasta.
- Muista: kissallasi on oikea sairaus, joka aiheuttaa oikeaa **kipua**.
- Kissasi sairastaa idiopaattista kystiittiä. Se ei ole käytösongelma, vaan **kipua** aiheuttava sairaus.